

poměry soudců v Polsku. — S. B.: O soudech a soudcích v Bulharsku. — Dr. Karel Drbohlav: O organizaci soudů v Československé republice. — Dr. Karel Pražák: Vlastní silou. — Dr. St. Čáslavský: Sociální poslání Svazu čsl. soudců. — Dr. Jan Petřík: Na cestě k mezinárodní součinnosti. — Č. 10. Dr. Josef Budník: Od které doby jest soudce vázán mezinárodní smlouvou?

Stavitelské listy. R. XXIX. Dr. Bedřich Andres: Domácí dřevokazné houby po stránce právní.

Věstník československé společnosti pro právo trestní. R. IX., čís. 1—2. Dr. Josef Lepšík: Trestní odpovědnost za jednání provedené na rozkaz představeného. — Dr. Fr. Kronberger: Extradiční styk ČSR. v roce 1932. — Dr. Jarmila Veselá: Třetí mezinárodní sjezd pro právo trestní v Palermě.

Všehrd. R. XIV., č. 9—10. Dr. J. Klíma: Nové úkoly práv. dějin antických. — Dr. H. Bulín: Teleologie a normologie. — R. XV., č. 1. Prvý sjezd právníků slovanských států. — Dr. Jiří Koječký: Exekuce v právu mezinárodním. — Dr. J. Klíma: K právním pramenům babylonsko-assyrským.

H O V O R N A.

K nové úpravě zemědělských pachtů.

Reforma úpravy pachtovného při zemědělských pachtech vládním nařízením ze dne 29. července 1933 č. 164 Sb. z. a n. uskutečněná, která nabyla účinnosti dnem 24. srpna b. r., je vzhledem k tomu, že i u nás je reforma propachtování pozemků k zajištění určitého důchodu jich vlastníka hojně používána, předmětem pozornosti nejen zúčastněných stran, nýbrž teoretických a praktických právníků, poněvadž o návrzích na úpravu pachtovného budou rozhodovati soudy v řízení nesporném.

Písemnictví o této otázce se zatím omezuje na články v denících listech a několik brožurek, které sledují převážně účely praktické. Při výkladu jednotlivých ustanovení vládního nařízení vyskytlo se již však několik sporných otázek, k nimž bude nutno zaujmouti stanovisko.

Vládní nařízení mluví v § 1 o p a c h t o v n í m r o k u i uvádí, že nová úprava se vztahuje na pachtovní léta 1932—1933, 1933 až 1934 a 1934—1935. Rozumí-li se pachtovním rokem r o k s k l i z ň o v ý, tedy doba od 1. října do 30. září dvou po sobě následujících roků, čemuž nasvědčuje také sdělení min. zemědělství ze dne 4. IX. 1933 č. j. 107.265 VII A/1933, nemůže býti o významu ustanovení právě zmíněného valného sporu tím spíše, že pachtovní smlouvy se nesjednávají obyčejně na kalendářní roky. Byla-li však přes to z těžko vysvětlitelných důvodů sjednána pachtovní smlouva příkladně na rok 1932, nepodléhá tato podle mého názoru za dobu až do 1. října 1932 nové úpravě, která nastupuje v platnost ve

smyslu zmíněného ustanovení § 1 teprve dnem 1. října 1932. Nelze proto přisvědčiti názoru Dr. J. M. ve Venkově z 13. IX. 1931 č. 214, že nájemní rok totožný s kalendářním rokem 1932 není nařízením postižen, poněvadž ho nelze považovati za nájemní rok 1932/1933, když v něm není zahrnut ani jediný den z kalendářního roku 1933.

Rozhodným pro otázku, zda nová úprava nastupuje v účinnost či nikoliv, jest, jak právě zmíněno dne 1. října 1932, před nímž muselo býti pachtovné ujednáno, na čemž nemůže změnití ničeho ta okolnost, že smlouva byla snad písemně fixována později. Pro tento názor mluví také důvodová zpráva, podle níž se nová úprava na smlouvy uzavřené po 30. září 1932 nevztahuje, ježto strany mohly již samy přihlížeti k změněným posavadním hospodářským poměrům.

Z ustanovení § 8 nařízení, že při počítání výměry zemědělské půdy pro novou úpravu směrodatné pokládají se manželé za osobu jedinou, snaží se Dr. Reisz dovoditi a contrario, že drželi nájem 400 či 450 hektarů sourozenci či otec a syn, nelze je počítati za jednoho pachtýře, nýbrž nutno počítati pro každého z nich pouze 200 či 250 hektarů, takže by pro každého přicházela nová úprava rovněž v úvahu. Tomuto názoru lze však sotva přisvědčiti, neboť § 7 nařízení stanovil pro přípustnost úpravy nejvyšší výměru 250 hektarů, aniž by tuto jinak blíže označil, při čemž měl patrně na zřeteli společný způsob hospodaření i více osob, nehledě ani k tomu, že zákonodárce chtěl patrně chrániti pachtýře hospodářsky slabší, takže je nerozhodno, zda na straně propachtovatele či pachtýře je jedna či více osob, neboť, jak zmíněno, směrodatna je pouze úhrnná výměra.

V denním tisku byla nadhozena také otázka, jak řešiti případy, kdy pachtovné bylo stanoveno podle ceny obilí s výslovným ustanovením, že pachtovné nesmí býti menší, než určitá částka peněžní. Poněvadž nejde o případ § 3 ujednání pachtovného v penězích, nutno postupovati podle předpisu § 2, odst. 1., nařízení, které však stanoví, že pouze ujednaný způsob výpočtu, ne však cena sama, zůstává nezměněn. Byla-li pro výpočet pachtovného vzata za základ cena určitého množství pšenice, žita a ječmene, bere se za základ výpočtu u pšenice poloviční množství pšenice a poloviční množství ječmene, u žita poloviční množství žita a poloviční množství ovsa, u ječmene však celkové množství. Propachtovatelé, kteří již při stanovení pachtovného přihlíželi k ječmenu a pojali tento do pachtovní smlouvy, čímž ulevili pachtýři, budou při výkladu tohoto ustanovení spatřovati jistou nesrovnalost. Sdílím však názor, že zákon sotva lze jinak vykládati.

Obavy Dr. Picka, že ustanovení § 12 vládního nařízení, podle něhož rozhoduje soud o úpravě pachtovného v řízení nesporném, účast stran při jednání přísně omezuje, nelze sdílet, neboť i soudce nesporný musí dáti podle § 18 zákona ze dne 19. června 1931 čís.

100 Sb. z. a n. účastníkům příležitost, aby se o věci vyjádřili, při čemž není omezen na skutečnosti, které udají účastníci. Totéž platí o otázce, zda usnesení nesporného soudce je exekučním titulem, při čemž stačí poukázati k § 31, odst. 2., zmíněného zákona.

Dr. Al. Chytil.

P í s e m n i c t v í: Baštecký K.: »Vládní nařízení o úpravě pachtovného« (1. a 2. vydání, Praha, Novina). — Dr. Leština: »Úprava pachtovného« (Bureš, Praha). — Důležitější novinářské články: Dr. Chytil: »Nová úprava zemědělských pachtů« (Lidové Noviny z 12. VIII. 1933, č. 401). — Dr. Pick: »Die neuen Agrargesetze« (Prager Börsencourier z 24. VIII. 1933, č. 532). — Dr. Chytil: »K nové úpravě zemědělských pachtů« (Lidové Noviny z 5. IX. 1933, č. 446). — Dr. Reisz: »Die Neuregelung der landwirtschaftlichen Pachtzinse« (Tagesbote, Brno, z 6. IX. 1933, č. 409). — Dr. Nowotny: »Zur Neuregelung der landwirtschaftlichen Pachtzinse« (Tagesbote, Brno, ze 7. IX. 1933, č. 411). — Dr. Vašina: »K nucené úpravě pachtovného« (Svoboda z 13. IX. 1933, č. 214). — Dr. J. M.: »O úpravě nájemného z půdy« (Venkov z 13. IX. 1933, č. 214).

D E N Í K.

Osobní. Posavadní vrchní ředitel banky Slavie, Dr. Václav Peča, byl jmenován generálním ředitelem téhož ústavu. — JUDr. Karel Fink, soudní tlumočnick jazyka českého, německého, francouzského a italského, byl ustanoven soudním tlumočnickem též pro jazyk anglický.

Promoce prof. Lamberta čestným doktorem práv Karlovy university. Ve velké aule Karlovy university byl dne 17. října promován čestným doktorem práv Eduard Lambert, profesor právnické fakulty a ředitel ústavu srovnávacího práva při universitě v Lyoně. Slavnostního aktu se zúčastnili francouzský vyslanec Leon Noël, členové francouzského vyslanectví, konsulátu a vojenské mise, četní zástupci úřadů a vysokých škol. Promotorem byl univ. prof. Dr. Stieber, čestný doktor lyonské university. Po odevzdání diplomu proslovil prof. Lambert přednášku o nových směrech v právu. Přihlížeje hlavně k právu soukromému, osvětlil na bohatém podkladě srovnávacím čtyry charakteristické prvky vývoje, který přizpůsobuje principy soukromého práva změnám v hospodářské struktuře mezinárodního společenství. Je to jednak převaha činitelů hospodářských mezi předpoklady soudního rozhodování, důležitost kolektivních zájmů pro toto rozhodování, postupné mizení absolutního charakteru, který dřívější právo přiznávalo individuálním právům a konečně stupňovaný rozvoj tvorby a aplikace práva mocí výkonnou. Tyto prvky nejsou leč různé aspekty téhož obecného jevu, totiž pronikání práva sociálními naukami. Je to ústup činitelů pouhé právní techniky před skutečnostmi hospodářskými. Vzniká jasnější uvědomění, jakým způsobem spojití tyto dva prvky, aby se vyhovělo jak požadavku právní bezpečnosti, tak i hospodářským potřebám a kulturním